

Sažetak Odluke Komisije**od 21. listopada 2014.****(Predmet AT.39924 – Kamatne izvedenice u švicarskim francima)****(LIBOR za CHF)***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 7605)***(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)**

(2015/C 72/07)

Komisija je 21. listopada 2014. donijela odluku u vezi s postupkom na temelju članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („Ugovor”) i članka 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”). U skladu s odredbama članka 30. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003⁽¹⁾ Komisija u ovom sažetku objavljuje imena stranaka i glavni sadržaj odluke, uključujući sve izrečene kazne, uzimajući u obzir zakoniti interes poduzetnika da štite svoje poslovne tajne.

1. UVOD

- (1) Odluka se odnosi na jedinstvenu i neprekinutu povredu propisa. Adresati Odluke sudjelovali su u povredi članka 101. Ugovora i članka 53. Sporazuma o EGP-u. Predmet povrede propisa bilo je ograničavanje i/ili narušavanje tržišnog natjecanja u odnosu na kamatne izvedenice u švicarskim francima (dalje u tekstu „CHIRDS”), za koje je Libor za švicarski franak („Libor za CHF”) referentna kamatna stopa.
- (2) Tijekom razdoblja povrede propisa Libor za CHF bio je referentna kamatna stopa za mnoge financijske instrumente iskazane u švicarskim francima. Britansko udruženje banaka (BBA)⁽²⁾ utvrđivalo je Libor za CHF. Stopa se utvrđivala dnevno za različite rokove dospjeća (dospjeća kredita) na temelju podataka koje su dostavljale banke koje su članice odbora Libora za CHF. Od tih se banaka zahtijevalo da svaki radni dan prije određenog vremena dostave procjene o tome po kojim bi kamatnim stopama mogli posuđivati neosigurana financijska sredstva s različitim rokovima dospjeća i u skladu s razumnom veličinom tržišta na londonskom međubankovnom tržištu novca. Thomson Reuters, informacijski sustav BBA-a za izračun, izračunavao je zatim dnevnu stopu Libora na temelju prosječnih vrijednosti dostavljenih kamatnih stopa, isključujući tri najveće i tri najmanje vrijednosti dostavljenih kamatnih stopa. Izračunane stope objavljivale su se neposredno nakon toga te su bile javno dostupne svakog radnog dana. Tijekom trajanja povrede propisa odbor Libora za CHF sastojao se od 12 banaka, uključujući dvije banke koje su sudjelovale u toj povredi.
- (3) Stope Libora za CHF utječu, među ostalim, na utvrđivanje cijena kamatnih izvedenica u švicarskim francima, tj. financijskih proizvoda koje trgovačka društva, financijske institucije, fondovi za ograničavanje rizika i ostali globalni poduzetnici upotrebljavaju za upravljanje izloženosti kamatnom riziku (ograničavanje rizika dužnika i ulagača), određivanje naknada za posredničke usluge ili radi spekulativnih aktivnosti⁽³⁾.
- (4) Najčešći oblici kamatnih izvedenica u švicarskim francima sljedeći su: i. kamatni forvardi, ii. kamatni ugovori o razmjeni, iii. kamatne opcije i iv. kamatne budućnosnice. Kamatnim izvedenicama u švicarskim francima trguje se u europskom gospodarskom području te se njima može trgovati i izvan uređenog tržišta (OTC), a u slučaju kamatnih budućnosnica moguće je burzovno trgovanje.
- (5) Odluka je upućena sljedećim poduzetnicima (dalje u tekstu „adresati”):
 - The Royal Bank of Scotland Group plc i The Royal Bank of Scotland plc (dalje u tekstu „RBS”) i
 - JPMorgan Chase & Co. i JPMorgan Chase Bank, National Association (dalje u tekstu „JPMorgan”).

2. OPIS PREDMETA**2.1. Postupak**

- (6) Predmet je otvoren na temelju zahtjeva za dodjelu imuniteta koji je 9. kolovoza 2011. podnio RBS. Dana [...] JPMorgan je podnio zahtjev za smanjenje novčane kazne na temelju Obavijesti o oslobađanju od kazne ili ublažavanju kazni.

⁽¹⁾ SL L 1, 4.1.2003., str. 1.

⁽²⁾ Nakom Wheatleyeve revizije iz 2012. vlada UK-a preporučila je novu skupinu institucija za upravljanje Liborom i nadzorom nad njime.

⁽³⁾ Različiti rokovi dospjeća Libora za CHF utječu na utvrđivanje cijena kamatnih izvedenica u švicarskim francima. Odgovarajući rok dospjeća Libora za CHF koji se ponovno utvrđuje na određeni datum može utjecati na novčani tok koji banka prima od druge ugovorne strane za kamatnu izvedenicu u švicarskim francima ili novčani tok koji banka mora platiti drugoj ugovornoj strani za kamatne izvedenice u švicarskim francima.

- (7) Dana 24. srpnja 2013. Komisija je pokrenula postupak u skladu s člankom 11. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 1/2003 protiv adresata kojima je ova Odluka upućena kako bi s njima pokrenula rasprave o nagodbi. Sa strankama su održane rasprave o nagodbi, nakon čega su stranke Komisiji podnijele službene zahtjeve o nagodbi u skladu s člankom 10.a stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 773/2004⁽¹⁾, isključivo radi postizanja nagodbe s Komisijom u postojećem postupku i ne dovodeći u pitanje bilo koji drugi postupak („prijedlozi za nagodbu”).
- (8) Komisija je 23. rujna 2014. donijela obavijest o utvrđenim činjenicama i obje su stranke potvrdile da ta obavijest odražava sadržaj njihovih prijedloga za nagodbu te da se i dalje zalažu za sudjelovanje u postupku nagodbe. Savjetodavni odbor za pitanja ograničavajućih djelovanja i vladajućih položaja izdao je 17. listopada 2014. pozitivno mišljenje i Komisija je 21. listopada 2014. donijela Odluku.

2.2. Adresati i trajanje

- (9) Četiri adresata Odluke sudjelovala su u kartelu, čime su u razdoblju od 6. ožujka 2008. do 13. srpnja 2009. prekršili članak 101. Ugovora i članak 53. Sporazuma o EGP-u.

2.3. Sažetak povrede

- (10) Stranke na koje se povreda odnosi sudjelovale su u sljedećim aktivnostima koje su protivne tržišnom natjecanju: u razdoblju od 6. ožujka 2008. do 13. srpnja 2009. trgovatelj iz JPMorgana u nekoliko je prilika s trgovateljem iz RBS-a raspravljao o vrijednostima kamatnih stopa koje RBS dostavlja za određivanje tromjesečnog i šestomjesečnog Libora za CHF, smatrajući da bi to moglo biti korisno za tržišni položaj kamatnih izvedenica u švicarskim francima za barem jednog od trgovatelja uključenih u komunikaciju. U tu je svrhu trgovatelj iz RBS-a stupio u kontakt, odnosno iskazao je namjeru da stupi u kontakt, s osobom koja za RBS dostavlja podatke kako bi zatražio da se BBA-u dostave podaci usmjereni prema određenim vrijednostima ili u nekoliko prilika podaci s točno određenim vrijednostima. Te su rasprave trgovatelja iz RBS-a i trgovatelja iz JPMorgana povremeno uključivale i razmjenu informacija o trenutačnim i budućim tržišnim položajima i planiranim cijenama.
- (11) Zemljopisno područje na kojemu je provedena povreda propisa obuhvaćalo je cijeli EGP.

2.4. Pravni lijekovi

- (12) U Odluci se primjenjuju Smjernice o načinu utvrđivanja kazni iz 2006⁽²⁾. Odlukom se izriču novčane kazne dvama subjektima JPMorgana iz prethodno navedene točke (5).

2.4.1. Osnovni iznos novčane kazne

- (13) Osnovni iznos novčane kazne za dotične poduzetnike potrebno je utvrditi na temelju vrijednosti prodaje, činjenice da je takva povreda propisa među najtežim oblicima ograničavanja tržišnog natjecanja, trajanja kartela i zemljopisnog područja obuhvaćenog kartelom, činjenice da su se tajno dogovorene aktivnosti odnosile na financijske referentne vrijednosti i dodatnog iznosa kako bi se poduzetnike odvratilo od ponovnog nezakonitog djelovanja.
- (14) Komisija obično uzima u obzir prodaju koju su poduzetnici ostvarili tijekom zadnje poslovne godine njihova sudjelovanja u povredi propisa⁽³⁾. No Komisija može odstupiti od primjene te prakse ako smatra da je zbog značajki predmeta prikladnije neko drugo referentno razdoblje⁽⁴⁾.
- (15) U vezi s ovom povredom propisa Komisija je izračunala godišnju vrijednost prodaje JPMorgana i RBS-a na temelju novčanih tokova koje je svaka banka primila iz svojih portfelja kamatnih izvedenica u švicarskim francima za koje je Libor za CHF referentna kamatna stopa te koje je izdala drugim ugovornim stranama na području EGP-a tijekom mjeseci u kojima su ti poduzetnici sudjelovali u povredi propisa, koji se zatim utvrđuju na godišnjoj razini. Te su vrijednosti prodaje pročišćene uporabom jedinstvenog faktora kako bi se u obzir uzele posebnosti sektora kamatnih izvedenica u švicarskim francima, primjerice netiranje koje je svojstveno tom sektoru, što znači da banke i prodaju i kupuju izvedenice tako da se uplate netiraju u odnosu na isplate.

2.4.2. Prilagodbe osnovnog iznosa: otegotne ili olakotne okolnosti

- (16) Komisija nije primijenila ni jednu otegotnu ili olakotnu okolnost.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija vodi na temelju članaka 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, SL L 123, 27.4.2004., str. 18.

⁽²⁾ SL C 210, 1.9.2006., str. 2.

⁽³⁾ Točka 13. Smjernica o načinu utvrđivanja kazni.

⁽⁴⁾ Predmet T-76/06, *Plásticos Españoles (ASPLA) protiv Komisije*, nije još objavljeno, točke 111. – 113.

2.4.3. Primjena ograničenja od 10 % prometa

- (17) Člankom 23. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003 propisuje se da za svakog poduzetnika i svaku povredu propisa novčana kazna ne smije premašiti 10 % njegova ukupnog prometa iz poslovne godine koja prethodi datumu Odluke Komisije.
- (18) U ovom slučaju ni jedna novčana kazna ne premašuje 10 % ukupnog prometa poduzetnika iz poslovne godine koja prethodi datumu ove Odluke.

2.4.4. Primjena Obavijesti o oslobađanju od kazne ili ublažavanju kazni iz 2006.

- (19) Komisija je poduzetnika RBS potpuno oslobodila od novčane kazne. Komisija je poduzetniku JPMorgan odobrila smanjenje novčane kazne od 40 % zbog suradnje u istrazi.

2.4.5. Primjena Obavijesti o nagodbi

- (20) Primjenom Obavijesti o nagodbi iznosi novčanih kazni izrečenih objema strankama umanjeni su za 10 % te je to smanjenje dodano ostalim oslobođenjima od kazni odnosno ublažavanju kazni.

3. ZAKLJUČAK

- (21) Na temelju članka 23. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003 izriču se sljedeće novčane kazne:

Poduzetnik	Novčane kazne (u EUR)
RBS	0
JPMorgan	61 676 000